

VIÐMERKINGAR

Reisigildi í Kollafirði

Heðin Mortensen

formaður í mentunar-nevndini

Sum formaður í ment-unarmálanevnd Tórs-havnar býráð gleðir tað meg almikið, at Ítróttar-høllin í Kollafirði er komin so langt, at hon nú er innilokað.

Tað, sum gleðir meg mest, er, at vit gövu eitt lyfti um, at ítróttarhøllin í Kollafirði bleiv bygd í hesum valskeiðnum.

Hetta lyfti hava vit hildið, soleiðis at øll Tórs-havnar kommuna hevur fingið eitt aktiv fyri allar borgarar.

Á kunningarfundinum um ítróttarhøllina í Kollafirði, har eg legði uppskotið fram, helt ein kollfirðingur, sum ikki rættiliga trúði upp á lyftini hjá mær um høllina, fyri, at nú hevði Heðin Mortensen vassað langt út, hann ikki bara vassaði langt út, men hann hevur fingið væl og virðiliga upp í styvlarnar.

Við hvørt er tað neyðugt, um nakað skal henda, at váða nakað, men eg fekk ikki uppí styvlarnar og bleiv ikki vátur - hallarlyftið er hildið.

Samstarvið millum kommununa og øll tykk-um, sum sjálvboðin hava hjápt til við arbeiðnum upp á høllina, og hava gjørt sitt til, at hetta er komið so langt, er fyrimyndarligt. Eitt gott prógv um, at ein kann koma langt við málum, sum skal fremjast, tá ið samstarv og vinarlag er í háseti.

Tað er Tórshavnar kommuna, sum stendur sum byggiharri av høllini. Men áhugafelagið Hallarstuðul hevur staðið fyri tí grundleggjandi arbeiðinum. Her er grivið út, planerað og fundament er stoypt til høllina. Hetta hevur verið

eftir eini ætlan, sum hevur hildið.

Nú er so høllin reist og innilokað. Íslendingar hava eisini gjørt eitt gott og skjótt arbeiði.

Hetta er ein stór höll, umleið 1800 fermetrar, nokk ein tann størsta í Føroyum. Hon skal hýsa 700 sitandi áskoðarum, fingið eitt aktiv fyri allar borgarar.

Umframt høllina er eisini ætlanin at hava annað virksemi í eini 550 fermetra stórum hølum oman fyri inn-gongdina.

Høllin kemur at verða karmur um hondbólts-felagið KÍF, sum higartil hava hildið til í Hoyviks-høllini. Henda höll kemur eisini at verða mið-depil fyri allan Kolla-fjørð. Ung, tilkomin og eldri koma at hava sitt virksemi her, sum mið-sentur og bygdarhús. Eisini skal skúlin sjálv-andi brúka høllina í dag-tíðnum.

Tað er ein fragd at vera við til at skapa karmar og trivnað í eini kommunu. Í ár er eisini arbeiðið við gerð av nýggjum uppbygningi til skúlan í Kollafirði

fyrí 20 milliónir krónur byrjað. Ein skúli, sum verður ein tvey-sporaður skúli frá 1. til 9. flokk. Tað hevur nógv at siga, at ungdomurin er á staðnum, fær sína útbúgving har og fær sitt frítíðar-virksemi næktað við góðum karmum.

Fari at enda við góð-ynskjum at ynskja Kollafirði og kollfirð-ingum eins og øllum borgarum í Tórshavnar kommunu hjartaliga til-lukku við ítróttarhøllini í Kollafirði.

Skerjingar og sparingar á Suðuroyar Sjúkrahúsi?

Jaspur Vang

Tvøroyri.

Virksemi og fleiri týdning-armiklar tænastur á Suður-oyar Sjúkrahúsi eru niður-lagdar, eins og tað er sera ivasamt, hvørt iløgan og dagføringin av Suðuroyar Sjúkrahúsi fyri bert fáum árum síðani verða gagnnýtt til fullnar. Mong spyrja tí undrandi, hvørt talan var/er um miðvisar landspolitisk-ar - og/ella landsumsiting-arligar skerjingar og spar-ingar. Komið er har til, at endalig greiða má fáast á hesum viðurskiftum.

Í stóran mun snýr al-menna orðaskiftið seg um, hvussu stórar ymisku rakstrarjáttaninar og iløgur-nar á landsfiggjarlógini eru. Í minni mun verður kannað og mett um, hvat borgarin og samfelagið fáa

burtur úr hesum rakstrar-játtanum og iløgum. Vit eiga eisini at hava í huga, at gjøgnum rakstrarjáttanir og iløgur stýra landspolitik-ar-armir búskaparligu gongd-ini og tænaustustøðinum í ymisku pørtunum í landin-um, eins og vit eiga at hava í huga - og hava eyguni eftir, at leiðslurnar á ym-isku landsstovnarnir og landsumsitingarnar føra landspolitisku ætlaninar út í lívið og fylgja upp og gagnnýta gjordar iløgur.

Umbyggingin av Suður-oyar Sjúkrahúsi.

Fyri fáum árum síðan var um- og útbýggingin av sjúkrahúsbygninginum í oynni liðug. Talan var sjálvsagt um eina tiltrongda dagføring av arbeiðsum-støðunum hjá starvsfólkin-um, neyðuga tekniliga dag-føring og menning og eina ábót á umstøðurnar hjá vitjandi sjúklingunum.

So lögdi tað enn ljóðar, kunnu vit í dag staðfesta, at eftir útbýgginginina verða væl fleiri sjúklingar sendir til kanningar og viðgerðar á Landssjúkrahúsinum, enn áðrenn útbýggingina, eins og kostnaðarmikil nýggj holi og nýmótans útgerð stendur tøk stórar partar av

samdøgrinum. Mong ivast í, hvørt samsvar er millum politiska ætlan og iløgu aðrumegin og umsitingar-ligan vilja og útinnan í verki hinumegin.

Undir øllum umstøðum eigur tað als ikki at vera neyðugt, at sjúklingar og avvarðandi skulu leggja niður fyri einstaka borgaran og samfelagið kostnaðar-krevjandi arbeiðsdag-/ar fyri at fara til mangan lítið tíðarkrevjandi kanningar/viðtalur á Landssjúkrahús-inum, tá hesar kanning-ar/viðtalur eins væl kundu fari fram á Suðuroyar Sjúkrahúsi.

Tænaustustøðið er als ikki nøktandi, tá sjúk-børn og eldri, sjúk menn-iskju árla á morgni, mang-an fastandi, skulu av oynni og um Suðuroyarfjørð til langar biðirøðir og smá-vegis kanningar og viðtalur í Havn, tá hesar tænastur kundu verið veittar í oynni. Uttan iva setast mong aftur og fáa ikki tað hjálp, teim-um torvar.

Talan hevur verið um at fáa í lag eitt diabetes-ambulatorium á Suðuroyar Sjúkrahúsi, soleiðis at tey mongu, ið hava hesa sjúku, kundu fingið neyðuga røkt í oynni. Tað er tó langt síðani, at nakað hoyrdist um hesar ætlanir.

Hóast førleika og góðar umstøður at gera skurðvið-gerðir á Suðuroyar Sjúkra-húsi og harvið møguleika at skerja biðilistarnar til skurðviðgerðir á Lands-sjúkrahúsinum, hevur vilji ikki verið til at veita Suður-oyar Sjúkrahúsi játtan til narkosulækna. Hettar hóast hini bæði sjúkrahúsinu í landinum hava slíka játtan.

- røntgenlækni (vitjaði uml. 14. hvønn dag).
- medicinskur yvirlækni (vitjaði uml.4 ferð pr. mnð.),
- eygnalækni (vitjaði uml. 1 ferð pr. mnð.), og
- oynralækni (vitjaði uml. 1 ferð pr. mnð.).

Eisini økispsykiatriska tænanast í oynni er stæða og mugu hesir sjúklingar, hvørs gerandisdagur ikki

altíð er so lættur, í størri mun enn áður av oynni til viðgerðar.

At oman fyri nevndu tænastur eru niðurlagdar, hevur við sær, at viðgerðar-tíðin gerst longur, eins og umsitingarliga byrðan veksur. Eitt nú skulu rønt-genmyndir, royndir av ymiskum slag og skrivligt tilfarð sendast aftur og fram millum Suðuroyar Sjúkra-hús og Landssjúkrahúsið. Vandin fyri skeivleikum og misskyljingum gerst væl heldur ikki minni, jú longur og tyngri samskiftið og umsitingarligu gongdirnar eru.

Arbeidsorka og peningur verða harumframt nýtt til flutning av sjúklingum millum Suðuroynna og Landssjúkrahúsið, tí nevndu tænastur ikki long-ur eru í oynni.

Tað sigst, at umsitingar-liga frágreiðingin um, hví omanfyri nevndu tænastur vórðu stæðgaðar, var "ó-loystir lønarspurningar". Ár, figgjarlógir og lønar-samráðingar á arbeiðs-marknaðinum eru nú fasin aftur um bak síðani hesa frágreiðing og kanna hon tí ikki longur góðtakast.

Talan hevur verið um at fáa í lag eitt diabetes-ambulatorium á Suðuroyar Sjúkrahúsi, soleiðis at tey mongu, ið hava hesa sjúku, kundu fingið neyðuga røkt í oynni. Tað er tó langt síðani, at nakað hoyrdist um hesar ætlanir.

Hóast førleika og góðar umstøður at gera skurðvið-gerðir á Suðuroyar Sjúkra-húsi og harvið møguleika at skerja biðilistarnar til skurðviðgerðir á Lands-sjúkrahúsinum, hevur vilji ikki verið til at veita Suður-oyar Sjúkrahúsi játtan til narkosulækna. Hettar hóast hini bæði sjúkrahúsinu í landinum hava slíka játtan.

Stundin er komin, at greiða má fáast á fylgjandi spurn-ingum:

- nær varð avgerð tikin um at niðurleggja nevndu tænastur ?

- hvør tók avgerð um at leggja niður tænasturnar

- ?
- hvat er veruliga orsøkin til, at omanfyri nevndu tænastur eru niðurlagdar?
- hvat er gjørt fyri at varð-veita/seta í verk aftur nið-urløgdu tænasturnar?
- hvat bleiv av ætlanunum um diabetesambulatori-um á Suðuroyar Sjúkra-húsi?
- hvat er gjørt fyri at kanna, hvørjar tænastur, t.d. skurðviðgerðir av ávisum slag, kundu fari fram á Suðuroyar Sjúkra-húsi?
- verður iløgan í Suðuroyar Sjúkrahús gagnnýtt til fullnar?
- er lækkaða tænaustustøðið (skerjingarnar/sparingarn ar) á Suðuroyar Sjúkra-húsi grundað á politiskar og/ella umsitingarligar ætlanir og avgerðir ?

Yrkisligi førleikin.

Jú færri førleikakrevjandi tænastur/funktióinir eru í økinum, jú minni verður sjálvsagt yrkisligi førleikin og harvið dugurin í sjúkrahúsinum, eins og yrkisliga umhvørvið og støðið á sjúkra-húsinum sum lærupláss og áhugavert arbeidsplass fellur.

Havandi í huga, at ein vælvirkandi heilsuskúli er í oynni, eins og politiskir ábendingar eru um, at talan kann verða um at leggja aðra útbúgving innan sjúkrahúsverkið í oynni, er neyðugt, at landspolitiski myndugleikin og landsum-sitingin av sjúkrahúsverk-inum finna felags stev og seta út í kortið soleiðis, at tænaustustøðið og yrkisliga støðið og harvið yrkisliga umhvorvið á Suðuroyar Sjúkrahúsi koma aftur á sama støðið, sum áðrenn framman fyri nevndu skerj-ingar/sparingar.

Tænaustustøðið, yrkisliga støðið og harvið yrkisliga umhvorvið má harumframt miðvist verða hækkað sam-svarandi krøvunum til eitt framtíðar lærupláss og eitt eisini í framtíðini áhugavert og avbjóðandi arbeidsplass.

Vit finga friggjadagin tann 10.09.2004 fundar-

Grátið! Bygdarmenn

Mannbjørn Tausen

Í Vági, tann 14. sept 2004

Leygarkvöldið bórust tey stórtíðindi í Vági, at sjálvur løgmaður saman við tveim-um fylgisveinum

var komin til bíggjar. Postivt hugsandi, so mátti orsøkin vera Polarfost, sjálvandi. Men gakk. Fylgi-sveinarnir vóru mentamála-ráðharrin og heilsu- og al-mannaráharrin og ikki vinnumálaráharrin.

Hvøri vóru so orindini? Jú, tey vóru - stutt og greitt: *At bróta niður!* At hugsa sær: fyri bert tveimum vik-

um síðani var skjótil aftur settur á tosið um Polarfrost - at nú, ja (aftur) *nú* skuldi okkurt henda. Men tað fyrsta, ið hendir, er, at okk-urt annað skal saboterast. Miðnámsskúlin skal flytast úr Vági. Hvagar?? Til Hovs? Trongisvágs? Eg ivist. Allarhelst verður hann fluttur til Havnar, út í Marknagil. Men vilja vit stuðla hesari ætlan, ja, Gud hjálpi mær, afturfyri skulu vit fáa eitt *spildurnýtt* Ellis-og røktarheim. Tað varð lovað býráðnum av hesum mátt(vald)miklu monnum, við sjálvum løgmanni á odda.

Hvat er hetta fyri svans? Hevur ikki nokk av stríði og klandri verið um henda vælsignaða Miðnáms-skúla? Við tykkara hjálp og við nøkrum hjálparleysum politikarum fara vágbingar nú uttan iva at klandrast um Ellisheim ella skúla. Við-merkingin hjá borgarstjór-anum á Tvøroyri hevur so ikki gjørt tað betri. Eitt tilíkt klandur nívir fast.

Byggið skúlan! Hyggið *eisini* at ætlanini hjá Magna Laksafoss, ið hann visti okkum/tykkum so meistar-liga á í Stóra Pakkhúsi í fjør. Eitt heim á somu stødd sum Eysturoyar Ellis -og

røktarheim, har 70 - 100 arbeiðspláss eru. Hví skal tað partú vera antin....ella? Hvat er orsøkin? Er tað ikki *ómegdin* sum so tíðiliga kemur her til sjóndar? Er tað ikki fyri at fáa okkum her í økinum at venda eyg-uni annan veg, enn á okkara politikarar. Hava teir ikki staðið á hvørjum trappu-steimi í Vági og tosað um loysnir. Er hetta tað, tit lovaðu tykkara veljarum og stuðlum - eina nullloysn? Fyri at fáa, mugu vit geva?? Grátið! Bygdarmenn. Grátið! Suðringar.

Byggingin av miðnámsskúlanum skal halda fram

TÍÐINDASKRIV

Vágs Býráð

Jógvan Krosslá

Visandi til fundin millum Vágs býráð og umboð fyri Føroya Landsstýri/Føroya løgting tann 11.09.2004, fara vit at loyva okkum at koma við hesum viðmerk-ingum.

Á fundinum, har landsins fremstu menn luttóku, var uppskot lagt fram fyri okk-

um, um vit vildu ganga við til at ætlaði miðnámsskúlin varð fluttur til Hovs, móti at vit í staðin fingu eitt røktarheim bygt á økið, har miðnámsskúlin skal verða.

Sagt verður í fjølmiðlun-um, at landsstýrið hevði uppskot um at byggja eitt røktarheim í Vági í skjátt-uni. Harvið kunnu fólk lætt fáa ta fatan, at her var borð-reitt við lidnum projekti og játtaðari figging, soleiðis at byggingin kundi fara í gongd beinanvegin.

Fyri at ongar misskiljing-ar skulu verða, fara vit við hesum tíðindaskrivi at koma við nokrum rætting-um og upplýsingum í máli-num, soleiðis at borgararnir í Vági og suðuroyingar ann-ars veruliga fáa lýst, hvat liggur í hesum máli.

Vit finga friggjadagin tann 10.09.2004 fundar-

boð, har sagt varð frá, at umboð fyri Føroya lands-stýri vildu hitta býráðs-limirnar í Vági á máli leygdagdin tann 11.09. 2004.

Fundurin byrjaði kl. 15.00 og uttan at fara niður í smálutir, hvat fært varð fram á fundinum, kundu vit í Vágs býráði skjótt sláa fast, at her var ikkinógv hjá okkum at taka undir við.

Umboð fyri landsstýrið og løgtingið førdi fram, at um Vágs býráð vildi ganga við til at ætlanin við Mið-námsskúlanum á Vágseiði varð slept, so vildu teir virka fyri, at eitt røktarheim varð bygt á byggjøkinum hjá nýggja miðnámsskúlan-um.

Tað, sum undraði okkum var m.a.:
• Uppskotið um at byggja røktarheim á Vágseiði var ikki skrivligt.

Viðurskotið metir eitt einmælt kommunustýri í

- Eini projekt varð lagt fram, ið visti ætlaðu byggingina.
- Sagt varð, at kostnaðurin kanska fór at verða áleið 35 mió. Kr., men einki varð upplýst, um lands-myndugleikarnir høvdu játtan tilbyggingina.
- Sambært lógini skulu kommunurnar verða við í bygging av røktarheimi við upp til 50% av iløgu-kostnaðinum. Kostnað-urin hjá Vágs kommunu hevði verið áleið 5 mió. kr., sum kommunan í verandi løtu ongar møgu-leikar hevur fyri at út-vega.
- Í sambandi við hesa verkætlan hevur okkum kunnugt ikki verið tosað við kommunurnar í Suð-uroy um ætlanina at byggja røktarheim.
- Sostatt kunnu vit stað-festa, at hvørki figging ella tilsøgn frá kommun-um fyriliggur.
- Umboð býráðsins í stýr-inum fyri Suðuroyar Ell-is- & Røktarheim sigur, at stýrið ikki hevur við-gjort nakra ætlan at út-byggja verandi røktar-heim á Tvøroyri, ella at byggja av nýggjum í Vági.

Samanumtikið metir eitt einmælt kommunustýri í Vági, at alt ov nógvir leysir endar vóru í uppskotinum til bygging av ætlaða røktarheiminum í Vági. Men ætlan landsstýrið at byggja røktarheim í Vági, so vil kommunan útvega grundøki til hetta. Tað verður bara ikki á byggi-økinum hjá miðnámsskúl-anum á Vágseiði. Tað skal nýtast at byggja nýggja miðnámsskúlan á.

Niðurstøða okkara er tí púra greið:

• Vágs býráð heldur fast við, at ætlaða byggingin av miðnámsskúlanum á Vágseiði heldur fram.

Niðurstøða okkara er tí púra greið:

Burturvið at Tvør-oyrar kommuna sleppur at broyta dagstovnalógina

Elin Lindenskov

býráðslimur í Havn

www.lindenskov.com

Eg var skelkað, tá ið eg hoyrði tíðindini, at landsstýrismaðurin í almanna- og heilsu-mál-um Hans Pauli Strøm hevur gjørt semju við Tvøroyrar býráð, sum inniber, at dagstovna-lógin skal broyast. At landsstýrið ger avtalur við eina kommunu um at broyta eina lóg er burturvið. Enntá broyta eina lóg orsakað av ein-um persónsmáli á Tvør-oyri.

Eg sat sum forkvinna í sosialunevnd í Tórs-havnar kommunu, tá fyrsti frítíðarskúlin í landinum varð settur á stovn. Har var eingin ivi, frítíðarskúlin var eitt frítíðartilboð til børn aftan á skúlatið.

Eg fari inniliga at heita á landsstýrismann-in í almanna- og heilsu-málum um at taka tann partin av avtaluni við Tvøroyrar kommunu aftur, sum handlar um broyting av leiðara-starvinum á frítíðarskúl-unum í dagstovnalógini.

Um henda lógarbroyt-ingin verður framd, bara tí ein kommuna ikki vil halda landsins lógir, so kunna vit vænta mangt slíkt í framtíðini.

Harfaturat skilst, at landsstýrið hvørki hevur kunnað ella ráðført seg við Pedagogfelagið av lógarbroytingina. Hetta er vanviðring av fakfe-lagnum. Og tað er syrgi-ligt, at hetta verður framt undir leiðslu av Javnaðarflokkinum.

ur, men eins væl kann vera læraralærd/ur. Grundgevingin er, at tað eru børn í skúlaaldrí sum eru á frítíðarskúlun-um.

Grundgevingin er púra burturvið. Frítíðar-skúlin er als ikki eitt skúlatilboð, men har-aft-urímóti eitt frítíðartilboð til børn aftan á skúlatið.

Av tí at frítíðarskúlin er eitt tilboð aftan á skúlatið, er tað ikki upp-gávan hjá einum lærara at verða leiðari. Har-afturímóti er tað ein sjálvsagdur rættur hjá námsfrøðingum. Lærar-in er lærd/ur at læra frá sær. Námsfrøðingurin er lærd/ur at menna og hava umsorgan fyri børnunum.

Eg fari inniliga at heita á landsstýrismann-in í almanna- og heilsu-málum um at taka tann partin av avtaluni við Tvøroyrar kommunu aftur, sum handlar um broyting av leiðara-starvinum á frítíðarskúl-unum í dagstovnalógini. Um henda lógarbroyt-ingin verður framd, bara tí ein kommuna ikki vil halda landsins lógir, so kunna vit vænta mangt slíkt í framtíðini.

Harfaturat skilst, at landsstýrið hvørki hevur kunnað ella ráðført seg við Pedagogfelagið av lógarbroytingina. Hetta er vanviðring av fakfe-lagnum. Og tað er syrgi-ligt, at hetta verður framt undir leiðslu av Javnaðarflokkinum.

Sum skilst ætlan landsstýrið at broyta lógina soleiðis, at leiðar-in á frítíðaskúlanum ikki skal vera námsfrøðing-

Íslendsk stevna við føroyingum

Føroyingar eru við á lista- og hondverk-arastevnu í Reykjavík hesa vikuna

LISTASTEVNA

tíðindaskriv

Vestnorden arts and crafts

verður hildi í Laugardals-høllini í Reykjavík 16. - 19. september.

Stevnan var fyrrskipað á fyrsta sinni Reykjavík í 2002. Við á stevnuni vóru fólk úr Kanada í vestri til Finnland og Baltisku lond-ini í eystri. Málið við stevnuni er at vísa mentan

og list á høgum støði í londunum í Vestnorðuri. Sjalvandi er lagt soleiðis tilrættis at hovi er hjá fólki at hittast, læra og hugtakað list úr øðrum londum. Somuleiðis er tað eitt mál við ta stevnan er farin aft-in í eystri. Málið við stevnuni er at vísa mentan

skifta víðari um møguliga sølu av list og handverki.

Føroyingar hava verið við til stevnuna fyrr. Hesu-ferð eru luttakarnir Vig-dis Petersen, Helgi Joen-sen, Sirri og Tutl.

Vígdís sum er búsitandi í Keypmannahavn hevur á hesa stevnuni prýðislutir við sær, sí meiri um hvat hon fæst við á www.vigdís.dk . Helgi sum

býr í Norra er helst mest kendur fyri sínar skulpturar og tað er eisini tað hann hevur við við til Íslands. Sí nærri á heimasíðuni www.helgijoensen.no.

Suðuroyar Ullivirki er sum kunnugt einasta spunavirki í landinum sum spinnur føroyska ull. Sirri tilvirkar plogg úr úr hesum tilfarinum. Nýggja heima-síðan www.sirri.fo er helst

forvitnislig at leita á. Tutl gevur sum kunnugt tónleik út, teirra heimasíða er at finna á www.tutl.no.

Meiri um skrárna á stevnuni sæst á heima-síðuni www.vestnordencrafts.com

VIÐMERKINGAR